

Justervesenet

Norwegian Metrology and Accreditation Service

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref./Your ref.
2001/5605 KDB

Vår ref./Our ref.
02/990-2/HKI/hbl/003

Dato/Date
26.11.02

Høringsuttalelse vedr. grunnlagsdokument for utarbeidelse av nasjonal strategi for informasjonssikkerhet.

Informasjonssikkerhet er et sentralt tema som utvilsomt vil få økende betydning i takt med den teknologiske utviklingen innen tele og data. Moore's lov som innebærer at kompleksiteten til integrerte kretser dobles ca hvert annet år, ble definert for over 30 år siden. Denne trenden gjelder fortsatt og det er ikke noe som tyder på at utviklingen vil stoppe opp på de nærmeste 10 årene. Dette innebærer en fortsatt eksplosiv økning i ytelsen til datamaskiner og annen elektronikk. Samtidig utvikler den optiske bredbåndteknologien seg raskt. I laboratoriene er det demonstrert båndbredder som er femti til hundre ganger større enn det beste som er kommersielt tilgjengelig.

Vi vil oppleve at telefoni, data, kringkasting og TV smelter sammen og distribueres over et bredbåndsnett. Internett og Intranett teknologien vil få stor innflytelse på hvordan bedriftene driver forretningsvirksomhet og organiserer seg i framtiden. Effektiv utnyttelse av informasjonsteknologien blir et enda viktigere konkurransemoment. Den voldsomme eksplosjonen i oppbyggingen av informasjonsdatabaser og behovet for å være i kontakt med og utveksle informasjon over nettet, vil gjøre bedriftene langt mer sårbare enn i dag. Bedriftene trenger derfor en gjennomtenkt strategi for informasjonssikkerhet for å beskytte sine ressurser. Det vil også være en utfordring å vurdere den store mengden av informasjon som er tilgjengelig eksternt for å kunne utnytte den effektivt og samtidig være sikker på at informasjonen er autentisk.

Som nevnt i Grunnlagsdokumentet så har Justervesenet ved Norsk Akkreditering ansvaret for akkreditering av sertifiseringsorgan som sertifiserer etter den internasjonale sikkerhetsstandard ISO 17799. Justervesenet har også, med støtte fra departementet, gjennomført samarbeidsprosjekter med flere bedrifter og et par sertifiseringsorgan for å øke fokus på IT-sikkerheten i bedriftene ved at de går igjennom en formell sertifiseringsprosess. Justervesenets inntrykk er at en formell sertifisering av IT-sikkerhet fortsatt har en relativ lav prioritet i de fleste bedrifter. Denne holdningen vil nok endre seg. Ledelsen blir nødt til å

engasjere seg sterkere for å være trygg på at bedriften har full kontroll med sine informasjonsressurser og at alle nødvendige tiltak for å ivareta IT-sikkerheten er gjennomført.

Forsvarets overkommando/Sikkerhetsstab (FO/S) har ansvaret for sertifisering av IT produkter og systemer etter Common Criteria. Dette er en litt spesiell sertifiseringsordning som hittil har vært administrert av FO/S, men som vil gå over til det nye organet Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Et alternativ kunne vært en regulær produktsertifisering. Dagens ordning baserer seg på testresultater fra laboratorier som er akkreditert av Norsk Akkreditering til å teste for IT-sikkerhet i produkter og systemer.

Datatilsynet henviser til ISO17799 i sitt forskrift om sikring av personopplysninger. Bedrifter som er sertifisert etter denne standarden tilfredsstiller Datatilsynets krav når det gjelder sikring av personopplysninger. Dette er noe Datatilsynet kan utnytte i forbindelse med tilsyn. Det både forenkler og reduserer Datatilsynets arbeid. Denne tilnærmingen kunne også vært utnyttet av andre tilsyn og myndigheter, som for eksempel Kredittilsynet og Rikstrygdeverket, som begge er opptatt av at informasjon oppbevares på en trygg måte.

På side 44 i Grunnlagsdokumentet er det foreslått å etablere et permanent koordineringsråd for IT-sikkerhet som skal bistå departementer og tilsynsmyndigheter som har en rolle på området. Rådets mandat skal være å arbeide for koordinert utøvelse av tilsyn og hensiktsmessig koordinering av videreutviklingen av IT-sikkerhetsregelverket. Justervesenet er enig i at det er viktig med koordinering. Samtidig mener Justervesenet at man i størst mulig grad bør basere seg på den infrastrukturen innen IT-sikkerhetsfeltet som allerede er etablert, ved blant annet å utnytte akkreditert sertifisering etter ISO17799 for informasjonssikkerhet.

Justervesenet støtter forslaget under pkt. 7.1.4. på side 59 om å etablere et flerårig forskningsprogram innen IT-sikkerhet. Dette vil være en videreføring av tidligere forskningsprogrammer i regi av Forskningsrådet. Justervesenet ser at et slikt program kan styrke og videreutvikle nødvendig kompetanse i Norge, både ved universitetene og i næringslivet. Justervesenet er selv engasjert i og har stor nytte av et EU-forskningsprosjekt rettet mot IT-sikkerhet i måleinstrumenter som er gjenstand for regulering av myndighetene. Måleinstrumenter består i dag i stor del av programvare som i utgangspunktet lett kan manipuleres hvis programvaren ikke er riktig strukturert og det er lagt inn sperrer som gjør at bruker ikke har tilgang til kritiske deler. Det må videre være mulig for tilsynsmyndighetene å kunne registrere hvis det har vært gjort forsøk på å trenge inn og forandre deler av programvaren som er viktig for måleresultatet.

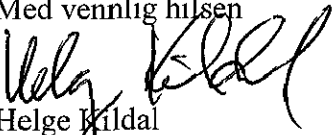
Som en viktig del av en nasjonal IT infrastruktur, må det være mulig å overføre sensitiv informasjon på en sikker måte og samtidig ivareta en sikker autentisering av kommunikasjonspartnere. En mulig løsning på denne problemstillingen er den såkalte PKI teknologien (public key infrastructure). Markedet for denne teknologien i Norge har hittil vært noe avventende. Enkelte bransjer lager i stedet spesialløsninger. Ulempen med dette er at det blir dyrere og mindre tilgjengelig enn hva som ville være tilfellet med en offentlig utbygd infrastruktur. Justervesenet ser det som viktig at en nasjonal plan for IT-sikkerhet vurderer initiativ for å stimulere utviklingen av en enhetlig infrastruktur basert på PKI-teknologien. PKI-teknologien er meget aktuell i forbindelse med inngåelse av elektroniske avtaler ved bruk av såkalt elektronisk signatur. Etter hvert som bruken av elektronisk signatur blir mer utbredt,

vil det også oppstå behov for autentisert tidsstempling i forbindelse med inngåelse av avtaler. Det er i Norge i dag ikke utviklet noen infrastruktur for tidsstempling. Justervesenet har undersøkt litt behovet i markedet og har også hatt kontakt med et par konsulentfirmaer. Justervesenet registrerer en viss avventende holdning.

Justervesenet har ansvaret for den nasjonale tiden i Norge. Det ligger derfor til rette for at Justervesenet også tar et ansvar for distribusjon av autentisert tid. For at dette skal komme i gang er det viktig med et initiativ fra myndighetene, ellers er det en fare for at de forskjellige aktørene sitter på gjerdet og venter på at noen andre tar et initiativ. Den virkelige store nytten av PKI-teknologien og elektroniske signaturer blir først realisert dersom et tilstrekkelig antall aktører engasjerer seg. Den som er tidlig ute vil sannsynlig ha større kostnader i forhold til umiddelbar nytteverdi. Han trenger derfor en ekstra stimulans.

Rent generelt finner Justervesenet rapporten meget interessant og ser det som et viktig initiativ for å få en større fokus på IT-sikkerhet, PKI-teknologi og elektronisk signatur i Norge.

Med vennlig hilsen

Helge Kildal
justerdirektør